

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Tisztelt vidéki előfizetőinket újból felkérjük, hogy az előfizetési pénzeket postautalvánnyal mielőbb megküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében akadály ne álljon.
A kiadóhivatal.

Megyei székhely.

Sok vármegyében tapasztalhatjuk azt, hogy a közigazgatási központ nem a megye legnagyobb s legélénkebb forgalmu városában, hanem sokszor a megye határszélén fekvő valóságos faluhelyen leledzik. Hogy ez nem jó dolog, azt körülményesen indokolni felesleges munka volna, de mégis fel akarjuk hozni, hogy a közigazgatási tisztviselők s ezek családjuknak társadalmi élete is egészen más fejlődést nyer egy városban, mint falun; hogy a tisztviselő családok gyermekeiket könnyebben neveltethetik, ha egy iskolákkal s esetleg még egy magasabb tanintézettel bíró városban lakhatnak, mint a falun; hogy a megye bizottsága is szivesebben gyűlend össze egy nagyobb kényelmeket nyújtó városban, mint egy sáros faluban; hogy az egész megyei közigazgatás lüktető ereje sokkal kihatóbban működne egy városból, mint egy fa-

luból stb. stb. Mért hát e merev ragaszkodás a régi megyei központhoz, mikor ez sem nem fejlődik, sem nem alkalmas annyi sok hivatalnok és családjaik legszerényebb társadalmi igényeit is kielégíteni s mikor a megye területén fekvő nagyobb város erre nagyobb képességgel bír és maga is fölötte sokat nyerne, ha a megye központjává válna? Miért ez?? Példának Barsmegyének két városa van, melyek jó valnagyobbak, forgalmuk élénkebb mint a központé és ezen felül közép s illetve reáltanodái is vannak, sőt vasuti hálózati forgalmi pontok, ezek Léva és Kőrmöczbánya, holott Ar.-Maróth ezzel nem bír s mégis Barsmegye székhelye. Hontmegyének legtekintélyesebb városa Selmeczbánya, van egy királyi katolikus nagy-gymnasiuma, egy 8 osztályu lyceuma tanítóképezdével, bányakolája, egy bányász-és erdészakadmiája, 18000 lakosa stb. s még sem megyei székhely, hanem az iskolákkal egyáltalán nem bíró falu, vagy nem bánom nevezzük mezővárosnak — Ipolyság. Mi sehogysem vagyunk képesek belátni; hogy mily köz, sőt magánérdekből ragaszkodnak annyira e helyhez? A közérdek

kétségtelenül azt kívánja, hogy egy bizonyos közigazgatási kerület székhelye lehetőleg város legyen, a tisztviselők magánérdeke meg nem ugyanezt teszi kívánatossá? Hogy talán egy néhány nagyobb földes urnak kényelmesebb volt Ipolyságra, mint a távolabb eső Selmeczbányára behajtatni, nem elég indok a merev ragaszkodáshoz s különösen teljeseen megdől az akkor, ha a selmecz—ipolyvölgyi vasut ki lesz építve.

De annak, hogy ily nagy hivatalok falu helyen leledzenek, van egy óriási társadalmi ruinja is és ez — a falusi unalomkelte szórakozás, mint azt ily mérvben a vidéki nagyobb városokban ritkán találjuk: a muri, meg a kártya.

Hány jóra való fiatal ember s tehetség esett már e két démon áldozatául, kik talán nagyobb városban, hol nemesebb, szebb szórakozást találtak volna, kikerülték volna e veszélyt. Nem hinné el az ember, hogy mily könnyen kerül ily faluhelyen a fiatal ember csupa unalomból és más nemesebb társadalmi szórakozások hiányából e két démon hatalmába; ezt csak az tudja, ki ebben a tekintetben közvetlen tapasztalatokra tett szert. De meg hát nem áll-e az államnak

Tárcza.

Olga.

— Jellemrajz, vázlatokban. —

1.

Szép a leány, de hideg. Oly szép és oly hideg, mint a márványszobor.

Hiába csapongják őt körül az ifjak; hiába halmozzák el hízélgéssel, hiába alázza meg magát előtte udvariás előzékenységgel, a leány nem méltatja figyelemre, legföllebb pillanatnyi megvető mosoly suhan el szigorú ajkain.

Vagy talán épen azért nem hódítja meg szívét egyike sem az ifjaknak, mert mind csak úgy bánik vele, mint a többi leánynyal szokás?! Talán látja Olga, hogy egyik sem keresi benne a szív kincseit, egyik sem vonzódik hozzá oly szerelemmel, mint a milyent ő képzel annak?!

De az a barna ifju, avval a komoly, ábrándozó tekintettel talán nem olyan szentviten, oly felületes, mint a többi.

Oh, ha ez meg tudná érteni őt, hogy repesne felé a szíve, hogy elevenednének föl szemsugarai, hogy levetné azt a hideg közönyt, mely kinzó álczaul takarja most valódi lényét!

2.

Az ifjak már nem hódolnak a szép Olgának. Nincs benne érzélem, büszke szeszélye játékokat űz velük.

Csak az a barna ifju maradt hive.

S a leány?!

Megtűri maga mellett; elfogadja a neki nyújtott virágot; cseveg vele, s ha Géza nem veszi észre, hosszan pihenteti rajta fürkész tekintetét.

Miért nem tudja ezt a fiatal embert kiismerni?! Ez a zárkózottság mit rejt?! Kincseket-e, melyeket nem aka. az avatatlan világnak kitárni, vagy ürességet, melyet ügyesen leplez?!

Ha kincseket, miért nincs bizalma hozzá? Hiszen a valódi szerelem megnyitja a szív és kedély kapuját, hogy a rokon lélek megismerhesse annak rejtett világát.

Ha ürességet, akkor — oh akkor ez a fiatal ember még rosszabb a többinél, mert életre szóló ámitás veti ki hálóját a bizalomra.

3.

Az alkony leszállt; méla esend mindenütt. A szép leány szobájába kíváncsian bepillant a hold, ezüsthályolt boritva a nyughelyén heverő szép alakra, még fehérebbnek tűntetve föl a gyöngyszín homlokot, melyen a lelki vívódás kinyomata látszik.

„Holnap! Tehát holnap“ sohajt fel Olga. „És én nem tudom, mi tévő legyek. Szivem azt sugallja, hogy igen; eszem eltilt e lekötő szótól. Nem ismertem ki ez ifjut, s én szerelmemet csak érdemesnek vallom be, annak adom életemet.

Oh bánt az aggodalom, hogy tán oly reményeket keltettem benne, melyeket teljesíteni talán nem tudok. Gyötör a kétség, emészt a vágy szerelem után, és nem tudok, nem tudok bízni!”

És a leány hevesen zokogva, kezébe rejtí arczát.

4.

A kérőt elutasította; s az leverten, némán, távozik.

A leány ott áll mozdulatlan, hideg arczczal mint a szobor.

De nem!

Ki jól megfigyeli, fájdalmas vonaglást láthat összeszorult ajkain remegni, s a visszafojtott mély sohajtól feszül kebele. Szülei el vannak keşeredve.

Mi lesz veled?! Kérdezik szemrehányólag. — Meglátjátok. Már határozottam. S elhatározásom szilárd! —

5.

A háború angyala suhogtatja lángostorát. De nemcsak ott vannak a hősök a zúgó golyózaporban, a dübörgő harczi zajtól hangos csatatéren; hősök azok is, kik feláldozva ifjuságukat, saját fiatal koruk életörömeit, legyözve női gyengeségüket irgalmas hévvel bekötik a fegyverütötte sebeket, vigasztaló szóval, gyöngéd ápolással enyhítik a szenvedők fájdalmait.

Ott látunk egyet e hősszívű nők közül. . . Olgát. Arcza szép és hideg, mint a márványszobor.

türjük? Nem szégyen ez ránk nézve?? Különben ajánlatos volna, hogy ezen miasmás, nedves, dohos, alacsony szobákat magában foglaló, egészségtelen épület valami közegészségügyi állami közeg által újból alaposan megvizsgáltatnék és kimondatnék az, hogy addig, míg ez épület ilyen állapotban van, ott iskola egyáltalán nem türethetik.

— **Utczáink elnevezése** czimű közleményünkre vonatkozólag kötelességünk konstatálni azt, hogy városunk tereinek és utczáinak névvel való ellátása tárgyában, már 1880-dik évben boldogult főkapitányunk, néhai Krausz Vilmos egy terjedelmes indokolt előterjesztést tett a városi tanácsnak, mely azt a közgyűlés elé való terjesztés czéljából, az időközben szintén elhalt Ocsovszky Vilmos néhai polgármesternek adatta ki, kinek asztalán most nem régen az egész ügycsomó megtalálhatott. Ez ügyben már f. évi szept. 30-án, tehát közleményünket megelőzőleg, jelenlegi főkapitányunk Krausz Kálmán újabb előterjesztést tett a tanácshoz s így most már ez ügy a legjobb folyamatban van s nem sok idő fog beletelni, hogy utczáink és tereink jó magyar neveket kapnak, melyek közül a javaslatból már most felhozhatjuk a „Korona“, „Petőfi“, „Honvéd“, „Akadémia“ utca stb. elnevezéseket.

— **Az új Hungaria szálló Selmezbányán.** Rövid idő múlva, felépül teljesen a Hell Jakab tulajdonát képező „Hungaria“ szálló, mely jövő évi május 1-én nyitattik meg. A szálló földszintes helyiségeiben szép, tágas, modern berendezésű, kifogástalan ventilációval ellátott étkezde és kávéház lesz, míg a két emeleten a legnagyobb komforttal berendezett 23 szoba fog az utazó közönség rendelkezésére állani. Az új, modern stílusban épült szálloda mindenesetre szépiteni fogja főutcánkat.

— **Biztosítsuk magunkat balesetek ellen!** Hány ember életét tette már tönkre valamely baleset! Kis, jelentéktelennek látszó véletlen sokszor egy ember, egy család egész életére lényeges befolyással van; mely gyakran igen lesújtó, ha e véletlenség neve: baleset. És nem vagyunk e mindannyian kitéve a baleset lehetőségének?! Különösen az iparosok vannak kisebb-nagyobb mértékben kitéve e véletlen balesetnek. Kivált például az ácsot, az épületbádogost, lakatost, a kőművest, pallért, festőt stb. midőn épületek tetőzetén, párkányán stb. dolgozik, bizonyára könnyebben érheti a baleset, mint talán mást. Ép ezért a külföldön, különösen Németországban köteles a munkaadó, gyáros, vállalkozó stb. munkását baleset ellen biztosítani; nálunk csak újabb időben tudott tért hódítani ez intézmény, mely megbecsülhetlen előnyökkel jár, s mely kívánatosá teszi, hogy minél többen a társadalom minden rétegéből azt igénybe vegyék; mert rendkívüli csekélység az, a mit ezért fizetni kell. Vegyünk például egy irodában foglalkozót, ki 1000 forintba akarja magát biztosítani, fizet a hazai általános biztosító társulatnál halálesetre 45 kr, rokkantság esetére 60 krajczár muló kereset képtelenség esetére biztosított napi 1 frt után 1 frt 25 kr biztosítási díjat egy egész évre. Egy szabómester, ki inkább van kitéve balesetnek, mint a folyton irodában munkálkodó, ugyancsak 1000 frtnyi biztosításnál halálesetre 55 krt, rokkantság esetére 80 krt, muló kereset képtelenség esetére, napi 1 frt után, 1 frt 60 krt. fizet egész évre. Látjuk már e példából, mily elenyésző csekély a biztosítási díj, a biztosítással járó kedvezmény előnyösségeinek s azon megnyugtató tudattal szemben, hogy tesz az családapa létemre baleset ellen is biztosítva vagyok. A baleset elleni biztosítás igazán emberbaráti nemes czélját, majdnem minden biztosító társulat követi, de kiváltképpen áll ez az ujonnan alapított „hazai általános biztosító társulat“-ról, mely a tűz- és jégkár biztosítás mellett, különösen a főntt nevezett humanus czél érdekében óhajt működni és hogy e czélját jobban elérhesse, a baleset elleni biztosításoknál oly kedvezményeket nyújt, a melyeket eddigelé egy biztosítási társulat sem tett. A ki különben a baleset

tűz és jégkár elleni biztosításoknál bővebb felvilágosításokat kívánna, forduljon egész bizalommal e lapok szerkesztőségéhez, hol minden irányban készséggel adatik alapos tájékozás.

— **Almakenyér.** Hogy az almát sokféleképen tudjuk felhasználni, értékesíteni, ez mind nem új dolog, de t. olvasóink előtt bizonyára újdonságszámba jön az, hogy az almát kenyérnek is lehet fölhasználni, azaz, az almával vegyíteni a lisztet, hasonlóan, mint a burgonyával. Kitűnőnek mondható az almával készített kenyér izre nézve s az így sült kenyér sokáig el is tartható. Legalább kísérletképpen ajánljuk t. olvasóinknak.

Ka-Gán.

— Hatalmi dal. —

Éneki: egy elnyomott hindu.

Létezik egy állam, távol Ázsiában,
Ilyen állam nincs több az egész világban.
A jogar nagy Szultán kezébe van téve,
S nagy államtanács van rendelve melléje.
De a ki azt hiszi, hogy e két hatalom
Befolyása alatt áll az álladalom,
Az roppantul téved, a legfőbb hatalmat
S minden tekintetben korlátlan uralmat,
A legfőbb Ka-Gánok büszkén gyakorolják
S e roppant hatalmat nem is bitorolják.
Fő-Ka-Gán tud'illik nagyobb területnek
Kormányzója volna, de hát mást is tesznek.
Államtanács élén ugyanis nem régen
Otyan ember állott, ki akarta szépen,
A kedvelt uralmat hivei számára
Biztosítani hosszú időre s nem mára.
Ez a bagoly szemű, kemény Budhaista
És a kedves fia, a kis Doktor Pista,
Meg a többi rokon, párthívő és kumpán
Találták ki azt az intézményt nem bután;
Mert a fő Ka-Gánnak arra módot adtak,
Hogy a mit akartak ezek kitudhadtak.
Nem történhet semmi Ka-Gán tudta nélkül
S mindent kitudnak ők, ha valami készül:
Még a magán ember privát életébe
Is avatkozhatik, ez sincsen kivéve.
Ha gyanusítani kell — . . . köteles a Ka-Gán
Ezt is elvégezni s nem restelni talán.
Szóval a Ka-Gánnak hatalmas kezébe,
Van a kerületi összhatalom téve.
És ha a Ka-Gánok mind összeállnának
Egész állam legfőbb hatalmá válnának.
E bajt a szegény nép türte és szenvedte
S ez időt „Ka-Gáni csapásnak“ nevezte. —
E keleti állam egyik városában
Madrasz mellett szépen fekvő Melseczkában,
Uralgott mint Ka-Gán Bélafalvi Rúdó
Az erős hatalmat gyakorolni tudó.
Ez aváros mindig, ős időktől fogva
A hatalmon lévők pártját pártfogolta.
Ellenkezni nem mert, soha semmiképpen,
Csak titokban „brummolt“ néha ilyenképen:
„Hát városunk régi, ősi szabadalmát,
Ugy cséplik már össze akár csak a szalmát?
Hogy a tisztviselőt megválaszthattátok,
Elvonták e jogot, ezt is a Ka-Gánok.
Mi lesz hát belőlünk? Rabszolgákká leszünk?
Mikor jogainkért már semmit sem teszünk!“
És mély sóhaj szállott nem egynek ajkáról:
„Óvj meg Isten minket Ka-Gáni csapástól!“
De azért nem mertek fellépni ez ellen,
Mert ilyen hiába itt az ősi szellem.
S ha valakit még tán gyanuba is vehet
Hogy független ember, orvosságot szedett
A nagy Ka-Gán mindjárt, s beadta emennek,
Melytől fölesapott ez kormányi embernek.
Csinált az egyikből Ignáczyölgyi Jánost,
A másiktól meg egy királyi tanácsost,
A harmadik száját ordóval tömte be,
Negyediknek pedig ígéretet tevé.
Bélafalvi Rúdó, így hát e városban
Uralkodott büszkén, kizárólagosan. —
Hanem hát mi történt? A szomszédterület
Nem volt biztonsággal kormányi kerület.

Pedig a választás közelg ijesztőleg,
Kell, hogy ott egy Ka-Gán küzdjön kitűnőleg;
Ki legyen ez ember?? Bélafalvi Rúdó
Ki minden akadályt leküzdeni tudó. —
Ka-Gán lett hát ott is, de mily eredménynyel?
Ott nem parancsolhat mind a két kezével . . .
Erőlködik igaz, úgy látszik hiába, —
Más emberek lagnak ott mint Melseczkába!!
Kíváncsian lessük mit fundál ki Rúdó . . .
Nem lesz-e belőle. . . Mátyás a megfutó.

Nyiltér.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik feledhetetlen jó férjem Hausdorfer József kir. pénzügyi tanácsos gyászol elhunyt alkalmából részvétüknek kifejezést adtak s különösen a nagytekintetű kir. bányaigazgatóság t. tisztviselői, kik temetésén is részt vettek, őszinte köszönetemet.

Selmezbányán, 1895. december 2-án.

A gyászoló özvegy.

Hirdetések.

Tudomására adom Selmezbánya város n. é. közönségének, hogy Vihnyén alapított sörgyáramban főzött „aczel“-sör, e hó 1-től kezdve, minden sörházban kapható. Ezzel kapcsolatosan értesitem a t. közönséget, hogy csak

— **egy minőségű** —

sört főzetek, nehogy a különféle minőségek összetévesztése által, a nagy közönség kárt szenvedjen. Tisztelettel
Selmezbánya 1895. decz. 1-én.
Kachelmann Károly gyáros.

Élő halak.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a karácsonyi és újévi ünnepek előtt már e hó 20-tól kezdve nálam

élő pontyhalak

jutányos áron kaphatók. Megrendeléseket már most is elfogadok.

Selmezbányán, 1895. december havában

Teljes tisztelettel

Ochtendung Ignác.

Tűz, jégkár és testi baleset elleni biztosítás.

A hazai általános biztosító részvénytársaság, Selmezbánya és vidéke ügynöki képviseletét elvállaltam. A midőn azt a n. é. közönség becses tudomására hozom, egyuttal felkérem, hogy ezen új, **egy milló frt alaptőkével** s más nagy garanciákkal rendelkező, különösen baleseteknél rendkívül előnyös kedvezményeket nyújtó társaságnál, általam mentől több biztosításokat kötni méltóztatnék. Felvilágosítások, utbaigazítások és tájékoztatások a legnagyobb készséggel adatnak általam.

Selmezen, 1895. december 4.

Kitűnő tisztelettel

Richter Ede,
ügynök.

Vihneyi aczelsör!

Tudomására vagyok bátor hozni a n. é. közönségnek, hogy e hó 2-től kezdve a kőbányai sörön kívül, Kachelmann Károly ur vihneyi

ACZÉLSÖR-ét

is mindig frissen csapon fogom tartani.

Vendéglőmben tehát kapható mindig friss minőségben:

Kőbányai sör, kis pohár . . . 9 kr.
fél liter . . . 14 .

Vihneyi aczelsör, kis pohár 7 .
fél liter . . . 10 kr.

Ajánlom ez alkalomból kitűnő minőségű, természetes boraimat is még pedig:

idei almási bor, literje . . . 36 kr.
prandorfi bor literje 40 kr.

ó borok literje 40 krtól egész 1 frt 50 krig. Kitűnő régi sas-hegyi veresbör egy literes palaczkban 1 frt 50 kr.

Villásreggeli egy kis pohár aczelsörrel 20 kr., egy kis pohár kőbányai sörrel 22 kr.

Mindig frissen készült kitűnő ételek! Prompt kiszolgálás! Szolid árak!

Selmecz. 1895. decz. havában

Mély tisztelettel

Bogya János,
vendégfő.

Természetes borok!

Kőbányai sör!

Kifogástalan, izletes ételek!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses ludomására hozni, hogy karácsonyi és ujévi ajándékoknak szánt

fényképek

igen szép kivitelben és olcsón kolorizáltak Huber Ludmillánál (IV. 5. II. emelet).

József főherczeg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.

Fülöp szász Coburg-Gothai herczeg ő kir. fensége szállítója.

Sürgönczim: Gottschlig Budapest.

Telefon 58-86.

GOTTSCHLIG
AGOSTON

tea-, rum- és cognac-
nagykereskedő

BUDAPEST.

Központi iroda: IV., Váci-utca 4-ik szám.

RAKTÁRAK:

VI., Váci-utca 6. sz. „a Mandarinhoz”
a Város-báz tér mellett

VI., Andrássy-ut 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera áttelenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz”.

KIVITELI PINCZÉK:

X., Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár:

Selmeczbanán:

Marshalko Gyula úrnál.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván-teák, Jamaica-, Brazíliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palaczkokban, eredeti árak mellett.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

H i r d e t m é n y.

A magyar sorsjáték második osztályának húzása deczember 6-án kezdődik és deczember 14-éig tart.

Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronaért, egy tized sorsjegy 8 koronaért és egy huszad sorsjegy 4 koronaért

az ismert elarúsítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Már 1895. Deczember-hó 6--14-ig.

ejtetik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték

Nagy nyereseményhúzása,

melyben 21499 pénznyeresemény kerül

4 millió 332.000 korona

összértéken kisorsolásra, többek között egy 600,000 koronás jutalom 400,000, 200,000, 100,000, 50,000 stb. stb. koronás nyereseményekkel.

A legnagyobb nyeresemény
a legszerencsésebb esetben

Egy millió korona.

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt. 1 fél = $\frac{5}{10}$ 20 frt. 1 huszad 2 frt.

(Biztonság okáért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levélben kérni. Az ajánlott levél portója fejében 15 kr. nyereseményjegyzékért 10 kr. összesen 25 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Heintze Károly, főelárusító, Budapest, Szervita-tér 3. szám

Hogy a tisztelt közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereseménykilátásához jusson, 5, vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönbözőbb számokat állítom össze tetszés szerint egész, fél, tized és huszadokból.

Sürgönczim: **Lottoheintze Budapest.**